

Ефективність використання лізингу в сучасних умовах

О. І. Карінцеваⁱ, М. О. Харченкоⁱⁱ, С. О. Кальченкоⁱⁱⁱ

Стаття присвячена доцільності застосування лізингу суб'єктами господарювання з метою розширення і оновлення матеріально-технічної бази. Проаналізовано сучасний стан ринку лізингу в Україні та сформована методика оцінювання економічної ефективності лізингових операцій, яка може бути використана українськими суб'єктами господарювання при прийнятті і обґрунтуванні рішення щодо вибору джерела фінансування. Запропонований підхід враховує дійсні на сьогодні умови фінансування та правові аспекти регулювання лізингових операцій, що склалися в Україні. Методика апробована на реальному прикладі придбання транспортного засобу підприємством з метою господарської діяльності. Також запропонована схема оптимізації політики управління залученим капіталом, що ґрунтується на порівняльному аналізі доступних для суб'єкта господарювання схем фінансування – це, як правило, лізинг та кредит.

Ключові слова: лізинг, кредит, суб'єкт господарювання, економічна ефективність, залучений капітал, оптимізація.

УДК 339.187.6:005.336.1

JEL коди: C61, E51, G14

Вступ. В умовах ринкової економіки підприємству необхідно підвищувати ефективність виробництва, конкурентоспроможність продукції чи послуг на основі впровадження досягнень науково-технічного прогресу. Для своєчасного забезпечення оновлення і розширення матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання необхідні відповідні джерела фінансування, які можуть бути власними або залученими. Із залучених коштів виділяють довгострокові кредит та лізинг. В економічно розвинених країнах світу лізинг є важливим інструментом та посідає одне із провідних місць у фінансуванні матеріально-технічної бази багатьох галузей економіки.

Постановка проблеми. Суспільно-політичні події в країні накладають свій відбиток на абсолютно всі сфери діяльності – на сьогоднішній момент в державі немає галузі, на якій би не відбилися різкі курсові коливання, знецінення національної валюти та соціальні кризові явища. Незважаючи на всі труднощі, більшість суб'єктів господарювання не може відкласти вирішення проблеми оновлення матеріально-технічної бази на невизначений період. Унаслідок кризи всі ці суб'єкти шукають більш вигідні для себе пропозиції ринку. Такою пропозицією може стати отримання техніки в лізинг, а не в кредит.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблеми оновлення і розширення матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання за допомогою лізингу, порівняння його переваг та недоліків, окремі аспекти економічної ефективності лізингу знайшли своє відображення у працях таких вітчизняних та зарубіжних дослідників:

ⁱ Карінцева Олександра Іванівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки та бізнес-адміністрування Сумського державного університету;

ⁱⁱ Харченко Микола Олексійович, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки та бізнес-адміністрування Сумського державного університету;

ⁱⁱⁱ Кальченко Світлана Олексіївна, студент Навчально-наукового інституту фінансів, економіки та менеджменту імені Олега Балацького Сумського державного університету.

© О. І. Карінцева, М. О. Харченко, С. О. Кальченко, 2016.

В.І. Міщенко [8], І.О. Бланка [9], В.І. Вишнякової [10], М.П. Герасимчука, Ю.В. Сосюрка, В.П. Трача, М.І. Лещенка, З.С. Герасимова, І. Ансоффа, Е. Нікбахта, Й. Шумпетера та інших. Аналіз стану ринку лізингу в Україні здійснено на основі звітів національної комісії, яка здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг [2, 3, 4].

Однак актуальною залишається проблема науково-методичних підходів до оцінювання ефективності лізингу як джерела фінансування підприємств. Наразі не існує єдиної загальної методики оцінювання ефективності використання лізингових операцій суб'єктами господарювання, що стримує використання лізингу в Україні.

Метою дослідження є обґрунтування доцільності використання лізингу суб'єктами господарювання у сучасних умовах для підвищення ефективності оновлення матеріально-технічної бази.

Результати дослідження. В економічно розвинених країнах світу лізинг користується великим попитом. У середньому 15–30 % інвестицій в оновлення основних засобів здійснюється саме за допомогою лізингу [1]. Наразі в Україні цей показник незначний.

Однак упродовж останніх років в Україні простежується підвищення інтересу до такого виду фінансування, як лізинг. Упродовж 2011–2015 років простежується стрімке зростання кількості фінансових компаній, що надають послуги фінансового лізингу. Станом на 30.09.2015 року до Переліку юридичних осіб, які мають право надавати фінансові послуги та перебувають на обліку в Нацкомфінпослуг, внесено інформацію про 267 юридичних осіб-лізингодавців, що на 23,04 % (50 осіб) більше порівняно з 2011 роком. До Державного реєстру фінансових установ внесено інформацію про 293 фінансові компанії, що надають послуги фінансового лізингу. Це на 418,6 % (223 фінансові установи) більше порівняно з 2011 роком.

Вартість чинних договорів фінансового лізингу станом на 30.09.2015 р. становить 29981,8 млн грн. Близько 99,9 % усіх послуг фінансового лізингу надається юридичними особами – суб'єктами господарювання, які не є фінансовими установами [2].

Згідно з даними про вартість укладених договорів фінансового лізингу упродовж 2011–2015 рр. спостерігається тенденція до збільшення вартості укладених договорів більш швидкими темпами, ніж їх кількості [3, 4, 2]. Так, за підсумками 2012 р. спостерігається зменшення кількості договорів фінансового лізингу, укладених за період порівняно із попереднім 2011 роком на 1 % (88 од.). При цьому вартість договорів фінансового лізингу збільшилася на 30 % (3373,1 млн грн). За підсумками 2013 року спостерігається збільшення кількості договорів фінансового лізингу на 2,3 % (251 од.) порівняно з відповідним періодом попереднього року. При цьому вартість договорів фінансового лізингу збільшилася на 53,4 % (16842,6 млн грн). За підсумками 2014 р. спостерігається зменшення кількості договорів фінансового лізингу на 19,1 % (2117 од.) порівняно з 2013 роком. При цьому вартість договорів фінансового лізингу зменшилася на 77,7 % (24 531,2 млн грн). За 9 місяців 2015 р. було укладено 2713 договорів фінансового лізингу загальною вартістю 4 976,8 млн грн. Слід зазначити, за 9 місяців 2014 р. було укладено 6518 договорів фінансового лізингу загальною вартістю 5451 млн грн [2].

Схема розподілу обсягів лізингових операцій за галузями наведена на рисунку 1 (за підсумками III кварталів 2015 р.).

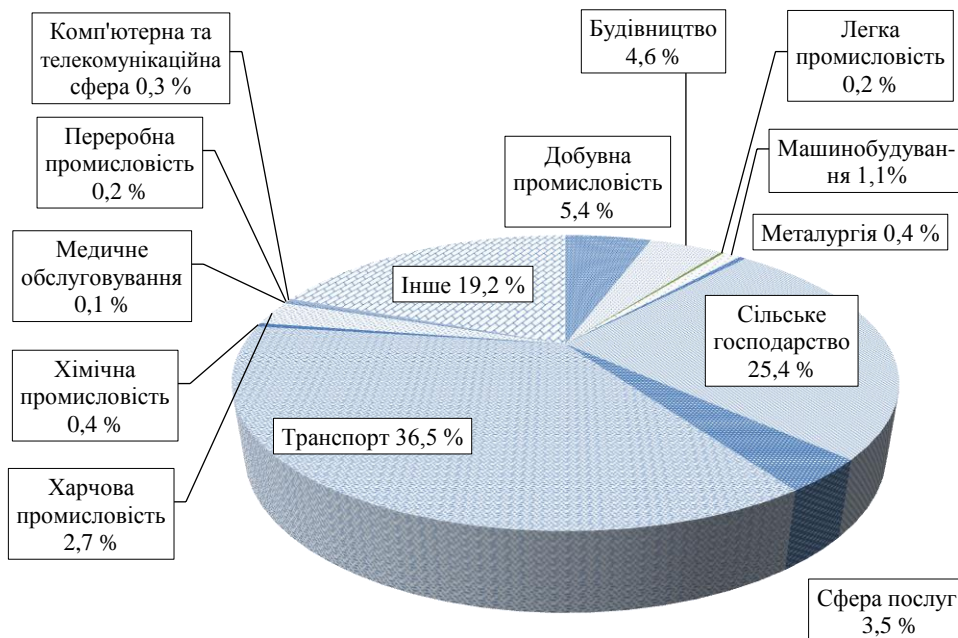

Рис. 1. Розподіл обсягів лізингових операцій за галузями

Таким чином, за підсумками III кварталу 2015 року найбільшими споживачами лізингових послуг є транспортна галузь (36,5 % від загальної вартості договорів фінансового лізингу) та сільське господарство (25,4 %).

Найбільш стрімкими темпами розвивається ринок автолізингу. Лізингові компанії на відміну від банків надають клієнтам комплексний продукт, який передбачає реєстрацію автомобіля, сплату до Пенсійного фонду, сплату збору за першу реєстрацію транспортного засобу, доставку авто на станцію технічного обслуговування і назад до офісу, надання, заміну і збереження сезонних шин, надання паливних кредитних карток тощо [5]. За підсумками 2015 року компанією Porsche Finance Group в Україні було укладено в 1,4 раза більше договорів лізингу, аніж кредиту. При цьому серед клієнтів переважають юридичні особи. Їх, за даними директора компанії Андреаса Целлера, в 2,5 раза більше, ніж фізичних осіб [6].

Наразі спостерігається тенденція до зменшення частки довгострокових договорів лізингу. Станом на 30.09.2015 року переважають договори фінансового лізингу терміном дії від 2 до 5 років (56 % від загальної вартості договорів). Станом на 30.09.2014 року більшу частку становили договори від 5 до 10 років (52 %) [2]. Девальвація і труднощі на фінансовому ринку України змусили лізингові компанії збільшити відсоткові ставки з фінансування. Якщо восени 2014 року лізинг надавався під 9,9 % річних у доларах США, то уже влітку ця ставка дорівнювала 10,5 % річних. Фінансування в єдиній європейській валюті здійснюється в середньому під 11,5 % річних. Ставки при фінансуванні в національній валюті можуть досягати 23 % річних [7].

Головною метою управління залученим капіталом є мінімізація грошових потоків платежів з операцій фінансування. На наш погляд, процес управління залученим капіталом на підприємстві доцільно проводити за такими основними етапами:

1. Вибір об'єкта фінансування.
2. Вибір виду фінансового лізингу та кредиту.
3. Економічне обґрунтування джерела фінансування (лізинг чи кредит).
4. Узгодження умов фінансування за договором лізингу між лізингодавцем і лізингоодержувачем.
5. Організація контролю за своєчасним здійсненням лізингових платежів.

Етап 1. Вибір об'єкта фінансування. Такий вибір визначається необхідністю оновлення чи розширення матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання з урахуванням специфіки господарювання і наявних пропозицій на ринку техніки.

Етап 2. Вибір виду фінансового лізингу та кредиту. В основу такого вибору покладено класифікаційні ознаки лізингу і оцінювання за такими основними факторами:

- тривалість угоди;
- країна-виробник продукції, що є об'єкта лізингу (масштаб ринку, де проводяться лізингові операції);
- обов'язки з технічного обслуговування об'єкту лізингу, які покладено на лізингодавця та лізингоотримувача;
- склад суб'єктів угоди та рух майна між учасниками лізингових операцій тощо.

Етап 3. Економічне обґрунтування джерела фінансування. Як уже зазначалося, наразі не існує чіткої, виваженої й універсальної методики оцінювання ефективності лізингових проектів. Зарубіжна методика [8], яка переважно використовується суб'єктами американського ринку лізингу, на практиці не може бути використана для оцінювання лізингових операцій учасників ринку лізингу України, оскільки ця методика базується на урахуванні пільг, які не передбачені українським законодавством. Це, зокрема, податковий кредит на інвестиції. Інноваційно-інвестиційний кредит досить широко використовується в країнах Західної Європи, США, Канаді, Японії. В Україні ж суб'єкти господарювання, що здійснюють фінансування інноваційної діяльності, фактично не відрізняються за рівнем податкового навантаження від тих, які не беруть участі у такому фінансуванні [11]. У законопроекті нового Податкового кодексу були пропозиції щодо введення інвестиційного податкового кредиту у розмірі 30 % від балансової вартості окремого матеріального активу або їх сукупності, але не більше 50 % від розміру податкових зобов'язань за окремий звітний період [12]. Однак у чинній редакції Податкового кодексу України від 01.02.2016 року не реалізована ідея стимулювання інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання. Ще один недолік цієї методики – неврахування зміни вартості грошей у часі. Цей чинник є край важливим при довгостроковому фінансуванні.

Методика оцінювання ефективності лізингових операцій, запропонована І. О. Бланком [9], на наш погляд, є більш прийнятною для розрахунків та порівняння вартості придбання об'єкта оцінювання в лізинг та на умовах кредиту. Однак запропоновані формули для розрахунків потребують коригування. По-перше, вони не враховують можливості сплати авансового платежу та одноразової комісії за організацію (адміністративна комісія).

Як правило, фінансові установи та лізингові компанії встановлюють мінімальні допустимі розміри авансових платежів. Найчастіше він становить 20–30 % від вартості

об'єкта лізингу чи кредиту. Відсутність такої обов'язкової умови, як сплата авансового платежу, – це швидше за все виняток.

Здебільшого сплата одноразової комісії також є обов'язковою умовою, яку висувають лізингові компанії та фінансові установи. Фіксовані комісії можуть виплачуватися і протягом дії договору лізингу чи кредиту.

Необхідно враховувати також і те, що після закінчення дії договору об'єкт лізингу, як правило, викупується лізингоодержувачем за залишковою вартістю.

На наш погляд, вкрай важливим є урахування особливостей об'єкта фінансування. В першу чергу це умови фінансування, за якими надається об'єкт в лізинг та в кредит, урахування додаткових платежів, пов'язаних із експлуатацією об'єкта, які можуть виникнути при кредитуванні.

Обраним об'єктом оцінювання ефективності лізингу є придбання підприємством транспортного засобу з метою господарської діяльності. Тому важливо у формулах також врахувати особливості придбання автомобіля в лізинг та на умовах кредиту.

Банк при кредитуванні надає єдину послугу – надання грошових коштів, а всі інші платежі, що пов'язані зі страхуванням, сплатою податків, оформленням транспортного засобу в державних органах, позичальник повинен здійснювати самостійно. Тобто до витрат за кредитом додаються витрати на реєстрацію транспортного засобу та витрати на страхування (найчастіше при автокредитуванні це «Повне КАСКО»).

Оскільки транспортний засіб належить лізинговій компанії, то такими нюансами, як реєстрація автомобіля в Сервісному центрі МВС України, його страхування, сплата транспортних зборів, займається власник, тобто лізингова компанія. Як правило, платить за все це клієнт (лізингоодержувач), але суми не виплачуються одноразово, як при купівлі транспортного засобу в кредит, а розподіляються на весь період сплати лізингових платежів [13].

Враховуючи вищевикладене, теперішню вартість купівлі на умовах кредиту, на наш погляд, можна визначити за формулою

$$\text{ГПК}_T = \text{АП} + K_0 + V_p + \sum_{i=1}^n \frac{\text{ПК} \cdot (1 - \Pi_n) + \text{СК}}{(1+i)^n} + \sum_{i=1}^m \frac{\text{СВ} \cdot (1 - \Pi_n)}{(1+i)^m}, \quad (1)$$

де ГПК_T – сума грошового потоку за довгостроковим банківським кредитом, зведена до теперішньої вартості; АП – авансовий платіж; K_0 – одноразова комісія при наданні кредиту; V_p – витрати на реєстрацію транспортного засобу в Сервісному центрі МВС України; ПК – сума сплачуваного відсотка за кредит відповідно до його річної ставки; СК – сума отриманого кредиту, що підлягає погашенню в кінці кредитного періоду; СВ – страхові витрати; Π_n – ставка податку на прибуток, виражена десятковим дробом; i – ставка дисконтування; n – кількість інтервалів, за якими здійснюється розрахунок кредитних платежів, у загальному обумовленому періоді часу; m – кількість інтервалів, за якими здійснюється розрахунок страхових платежів.

Формула розрахунку вартості майна на умовах лізингу буде мати такий вигляд:

$$\text{ГПЛ}_T = \text{АП}_л + K_0 + \sum_{i=1}^n \frac{\text{ЛП} \cdot (1 - \Pi_n)}{(1+i)^n} + \sum_{i=1}^m \frac{\text{ЗВ}}{(1+i)^m}, \quad (2)$$

де ГПЛ_T – сума грошового потоку активу при лізингу, зведена до теперішньої вартості; $\text{АП}_л$ – сума авансового лізингового платежу; K_0 – одноразова комісія за

організацію договору лізингу; n – кількість інтервалів, за якими здійснюється розрахунок лізингових платежів, у загальному обумовленому періоді часу; ZB – залишкова вартість об'єкта лізингу, за якою він викуповується лізингоодержувачем після закінчення дії лізингового договору; m – період, у кому об'єкт лізингу викуповується за залишковою вартістю.

На основі запропонованої методики оцінювання ефективності лізингових операцій у таблиці 1 наведені розрахунки вартості придбання підприємством транспортного засобу з метою господарської діяльності в лізинг та на умовах кредиту. Предметом оцінювання є вантажний автомобіль Ford Cargo 2012 року випуску вартістю 1 050 000 грн із ПДВ.

Таблиця 1

Вартість придбання вантажного автомобіля

Стаття витрат, грн.	Джерело фінансування	
	лізинг («ОТП Лізинг»)	кредит («Ощадбанк»)
Авансовий платіж	262 500,00	210 000,00
Одноразова комісія за організацію	11 812,50	8 400,00
Періодичні платежі, зокрема:	1 258 986,93	1 144 325,00
1-й рік	482 328,83	447 241,67
2-й рік	421 233,41	381 441,67
3-й рік	355 424,69	315 641,66
Додаткові витрати на реєстрацію та страхування транспортного засобу	Включено у щомісячні лізингові платежі	108 595,94
Сукупні витрати	1 533 299,43	1 471 320,94
Теперішня вартість придбання	1 001 615,54	1 060 839,14

Таким чином, теперішня вартість придбання транспортного засобу в лізинг менша за вартість придбання в кредит. Вартість придбання вантажного автомобіля Ford Cargo в лізинг менша на 59223,6 грн, або на 6 % ніж вартість придбання в кредит.

Це свідчить про економічну доцільність використання лізингу суб'єктами господарювання з метою оновлення чи розширення матеріально-технічної бази та вигідність лізингу порівняно з кредитом.

Етап 4. Узгодження умов фінансування за договором лізингу між лізингодавцем і лізингоодержувачем. Є найбільш відповідальним етапом при управлінні фінансовим лізингом, оскільки визначає ефективність лізингової операції. На даному етапі управління погоджуються такі головні умови фінансування:

- термін дії договору лізингу;
- розмір ставки фінансування та можливість її зміни упродовж дії договору лізингу (індексація лізингових платежів);
- наявність одноразової комісії за організаційні заходи та періодичних комісій при сплаті лізингових платежів;
- умови страхування й експлуатації об'єкта лізингу;
- спосіб погашення, метод нарахувань та періодичність сплати лізингових платежів;
- графік здійснення лізингових платежів;

- наявність штрафних санкцій за прострочення сплати лізингових платежів чи порушення вимог щодо технічної експлуатації об'єкта лізингу;
  - права після закінчення строку лізингу (механізм передачі права власності).
- Етап 5. Організація контролю за своєчасним здійсненням лізингових платежів. Відповідно до графіка здійснення лізингових платежів вони повинні бути включені в розроблений підприємством платіжний календар.
- У загальному вигляді процес оптимізації політики управління залученим капіталом наведено на рисунку 2.

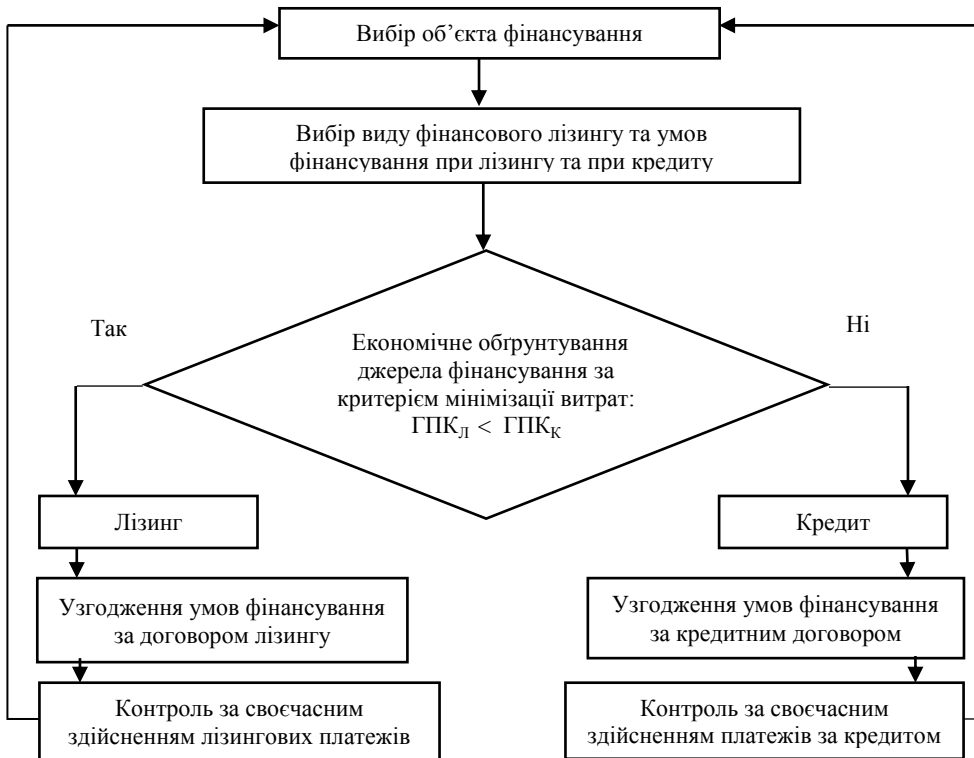

Рис. 2. Схема оптимізації політики управління залученим капіталом
[авторська розробка]

На наш погляд, дотримання пропонуваного етапів та критеріїв вибору джерела фінансування дозволить суб'єкту господарювання з доступних варіантів обрати найефективніший.

Висновки і перспективи подальших наукових розробок. У статті запропоновано теоретико-методичні підходи щодо оцінювання ефективності лізингових операцій, що можуть бути використані українськими суб'єктами господарювання при прийнятті й обґрунтуванні рішення щодо вибору джерела фінансування. На відміну від існуючих, цей підхід враховує дійсні на сьогодні умови фінансування та правові аспекти регулювання лізингових операцій. Запропонована схема оптимізації політики

управління залученим капіталом, що дозволяє порівняти дві схеми фінансування – за лізингом та кредитом.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що теоретико-методичні підходи щодо оцінювання ефективності лізингових операцій доведено до рівня конкретних пропозицій. Застосування практичних рекомендацій на практиці сприятиме оптимізації політики управління залученим капіталом на підприємствах усіх форм власності та галузевої належності.

Література

1. *Марценюк-Розарьонова, О. В.* Проблеми лізингових відносин на сучасному етапі та шляхи їх подолання / О. В. Марценюк-Розарьонова, С. В. Зарубенко // Збірник наукових праць ВНАУ. – 2012. – № 2 (64). – С. 77–82.
2. *Підсумки діяльності фінансових компаній, ломбардів та юридичних осіб (лізингодавців) за 9 місяців 2015 року* [Електронний ресурс] / звіт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. – Режим доступу : http://nfp.gov.ua/files/sekto/FK_9m_2015.pdf
3. *Підсумки діяльності фінансових компаній, ломбардів та юридичних осіб (лізингодавців) за 2013 рік* [Електронний ресурс] / звіт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. – Режим доступу : http://nfp.gov.ua/files/OgliadRinkiv/FK/FK_IV%D0%BA%D0%B22013.pdf
4. *Підсумки діяльності фінансових компаній, ломбардів та юридичних осіб (лізингодавців) за 2014 рік* [Електронний ресурс] / звіт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. – Режим доступу : <http://nfp.gov.ua/files/sekto/FK%202014.pdf>
5. *Бутар, Г. М.* Розвиток ринку фінансового лізингу в Україні / Г. М. Бутар // Наукові праці МАУП. – 2013. – № 1(36). – С. 207–210.
6. *Смена караула: лізинг вместо кредита* [Електронний ресурс] / Forbes Україна. – Режим доступу : <http://forbes.net.ua/opinions/1413819-smena-karaula-lizing-vmesto-kredita>
7. *Український лізинг збільшує ставки* [Електронний ресурс]: фінансові новини / Р. Килимник // Інформаційно-аналитичний портал «Деньги». – 2015. – Режим доступу : <http://www.dengi-info.com/news/192303-ukrainskiy-lizing-uvlichivaet-stavki.html>.
8. *Міщенко, В. І.* Основи лізингу : навчальний посібник / Серія «Бібліотека банкіра» // В. І. Міщенко, О. Г. Луб'яницький, Н. Г. Слав'янська. – К. : Товариство «Знання», 2003. – 138 с.
9. *Бланк, І. О.* Фінансовий менеджмент : навчальний посібник / І. О. Бланк. – К. : Ельга, 2008. – 724 с.
10. *Вишнякова, В. І.* Методологія вибору ефективного виду лізингової угоди промислових підприємств : навчальний посібник / В. І. Вишнякова. – Павлоград : ЗПШУ, 2005. – 120 с.
11. *Майорова, Т. В.* Інвестиційний податковий кредит як непрямий метод фінансування інноваційної діяльності / Т. В. Майорова // Економіка та держава. – 2015. – № 2. – С. 31–34.
12. *«Компромісний» варіант. З якими податками країні жити три роки* [Електронний ресурс] // Економічна правда. – 2015. – Режим доступу : <http://www.epravda.com.ua/publications/2015/12/14/572140/>.
13. *Авто в борг: лізинг або кредит?* [Електронний ресурс] / Л. Савелова // Bankchart – 2010. – Режим доступу : http://www.bankchart.com.ua/avto_v_kredit/statti/avto_v_borg_lizing_abo_kredit.
14. *Бланк, І. А.* Финансовая стратегия предприятия : учебное пособие / И. А. Бланк. – К. : Эльга, Ника-Центр, 2004. – 720 с.

Отримано 28.08.2016 р.

Эффективность использования лизинга в современных условиях

АЛЕКСАНДРА ИВАНОВНА КАРИНЦЕВА^{*},
НИКОЛАЙ АЛЕКСЕЕВИЧ ХАРЧЕНКО^{**},
СВЕТЛАНА АЛЕКСЕЕВНА КАЛЬЧЕНКО^{***}

^{*} кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры экономики и бизнес-администрирования, Сумского государственного университета,
ул. Р.-Корсакова, 2, г. Сумы, 40007, Украина,
тел.: 00-380-542-332223, e-mail: niko_kha@ukr.net

^{**} кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры экономики и бизнес-администрирования, Сумского государственного университета,
ул. Р.-Корсакова, 2, г. Сумы, 40007, Украина,
тел.: 00-380-542-332223, e-mail: niko_kha@ukr.net

^{***} студент Учебно-научного института финансов, экономики и менеджмента имени Олега Балацкого, Сумского государственного университета,
ул. Р.-Корсакова, 2, г. Сумы, 40007, Украина,
тел.: 00-380-542-332223, e-mail: svetlanakalchenko28@gmail.com.

Статья посвящена целесообразности применения лизинга субъектами хозяйствования с целью расширения и обновления материально-технической базы. Проведен анализ текущего состояния рынка лизинга в Украине и сформирована методика оценки экономической эффективности лизинговых операций, которая может быть использована украинскими субъектами хозяйствования при принятии и обосновании решения по выбору источников финансирования. Предложенный подход учитывает действующие в настоящее время условия финансирования и правовые аспекты регулирования лизинговых операций, сложившихся в Украине. Методика апробирована на реальном примере приобретения транспортного средства предприятием с целью хозяйственной деятельности. Также предложена схема оптимизации политики управления заемным капиталом, основанная на сравнительном анализе доступных для предприятия схем финансирования – это, как правило, лизинг и кредит.

Ключевые слова: лизинг, кредит, предприятие, экономическая эффективность, заемный капитал, оптимизация.

Mechanism of Economic Regulation, 2016, No 3, 97–106
ISSN 1726-8699 (print)

Efficiency of Leasing in Modern Conditions

OLEKSANDRA I. KARINTSEVA^{*},
MYKOLA O. KHARCHENKO^{**},
SVITLANA O. KALCHENKO^{***}

^{*} C.Sc. (Economics) Associate Professor,
Department of Economics and Business-Administration, Sumy State University,
R.-Korsakova Str., 2, Sumy, 40007, Ukraine,
phone: 00-380-542-332223, e-mail: niko_kha@ukr.net

^{**} C.Sc. (Economics) Associate Professor,
Department of Economics and Business-Administration, Sumy State University,
R.-Korsakova Str., 2, Sumy, 40007, Ukraine,
phone: 00-380-542-332223, e-mail: niko_kha@ukr.net

*** Student of Balatsky Academic and Scientific Institute of Finance, Economics and Management,
Sumy State University,
R.-Korsakova Str., 2, Sumy, 40007, Ukraine,
phone: 00-380-542-332223, e-mail: svetlanakalchenko28@gmail.com

Manuscript received 28 August 2016

This article focuses on appropriateness of applying of leasing by business entities in order to expand and renewal of material and technical base. It was analyzed the modern market conditions of leasing in Ukraine and it was formed the method of estimation of the economic efficiency of leasing operations, which can be use by Ukrainian business entities in decision making and justification for choice of funding sources. Proposed approach takes into account the current financing conditions and legislative aspects of managing the leasing operations, which were formed in Ukraine. This method was tested on a real example of acquisition by the vehicle for the purpose of economic activity. It was also suggested an optimization of its debt management policy, based on a comparative analysis of available financing schemes for the company – this is, as a rule, leasing and credit.

Keywords: leasing, credit, economic efficiency, raised capital, optimization.

JEL Codes: C61, E51, G14

Figures: 2; Tables: 1; Formulas: 2; References: 14

Language of the article: Ukrainian

References

1. Martsenuk-Rozaronova, O. V., Zarubenko, S. V. (2012), Problems of leasing relations on the modern stage and ways of their overcoming. *Zbirnyk naukovykh prats' VNAU (Proceedings of VNAU)*, 2, 77–82. (In Ukrainian)
2. The National Commission for State Regulation of Financial Services Markets (2015), “Results of the financial companies, pawnshops and entities (lessors) for 9 months 2015 activity”, http://nfp.gov.ua/files/sektor/FK_9m_2015.pdf (In Ukrainian)
3. The National Commission for State Regulation of Financial Services Markets (2014), “Results of the financial companies, pawnshops and entities (lessors) for 2013 activity”, http://nfp.gov.ua/files/OgliadRinkiv/FK/FK_IV%D0%BA%D0%B22013.pdf (In Ukrainian)
4. The National Commission for State Regulation of Financial Services Markets (2015), “Results of the financial companies, pawnshops and entities (lessors) for 2014 activity”, <http://nfp.gov.ua/files/sektor/FK%202014.pdf> (In Ukrainian)
5. Butare, G. M. (2013), Market development of financial leasing in Ukraine. *Naukovi pratsi MAUP (Scientific papers of IAPM)*, 1, 207–210. (In Ukrainian)
6. Forbes Ukraine, Changing of guard: leasing instead of credit, <http://forbes.net.ua/opinions/1413819-smena-karaula-lizing-vmesto-kredita> (In Russian)
7. Kilimnik, R. (2015), Ukrainian leasing increases rates, <http://www.dengi-info.com/news/192303-ukrainskiy-lizing-uvlichivaet-stavki.html> (In Russian)
8. Mishchenko, V. I., Lub'yanytskyi, A. G., Slavyanska, N. G. (2003), *The basics of leasing*. (In Ukrainian)
9. Blank, I. O. (2008), *Financial management*. (In Ukrainian)
10. Vishnyakova, V. I. (2005), *Methodology of selecting an effective form of leasing transactions of industrial enterprises*. Kyiv, Society “Knowledge”. (In Ukrainian)
11. Mayorova, T. V. (2015), Investment tax credit as an indirect method of financing innovation. *Ekonomika ta derzhava (Economy and the State)*, 2, 31–34 (In Ukrainian)
12. “Compromise” option. What kind of taxes the country to live three years (2015), <http://www.epravda.com.ua/publications/2015/12/14/572140> (In Ukrainian)
13. Savelova, L. (2010), Auto in a debt: leasing or credit? http://www.bankchart.com.ua/avto_v_kredit/statti/avto_v_borg_lizing_abo_kredit (In Ukrainian)
14. Blank, I. O. (2004), *Financial strategy of the enterprise*. Kyiv, Elha, Nika Center. (In Russian)